

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

**REFORMY MARIE TEREZIE A JOSEFA II.
A JEJICH POROVNÁNÍ**

**S OHLEDEM NA CHARAKTEROVÉ VLASTNOSTI OBOU PANOVNÍKŮ,
JEJICH OSOBNÍ MINISTRY A SITUACI V ŘÍŠI**

Jitka Vojtěchová

Plzeň 201x

(zde student uvede kalendářní rok odevzdání, tedy zpravidla třetí a zároveň poslední kalendářní rok studia)

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění

Studijní program Výtvarná umění

Studijní obor Sochařství

Specializace Keramika

Bakalářská práce

EVERYDAY (DESIGN)

Viktorie Nácalová

Vedoucí práce: Doc. MgA. Gabriel Vach

Katedra výtvarného umění

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2020

Prohlašuji, že jsem umělecké dílo vypracoval(a) samostatně a nejedná se o plagiát.

Plzeň, červenec 2020

.....
podpis autora

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala vedoucímu své bakalářské práce panu Doc. MgA. Gabrielu Vachovi za jeho odborné vedení a řadu informací v průběhu celého studia. Velké poděkování patří panu doc. Akad. sochaři Pavlu Jarkovskému za zprostředkování možnosti tvořit část své bakalářské práce v prostorách České porcelánky v Dubí návazně i pracovníkům a dílenským mistrům za rady a pomoc. Následně bych také ráda poděkovala MgA. Markétě Kalivodové za veškerou pomoc poskytnutou při mé tvorbě.

Obsah

1	TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY	2
2	CÍL PRÁCE	2
3	PROCES TVORBY	3
3.1	REŠERŠE	3
3.2	PRŮBĚH PRÁCE	4
3.3	BARVA	5
3.4	SÍTOTISK	6
4	POPIS DÍLA	7
5	ZÁVĚR	Chyba! Záložka není definována.
6	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	9
7	RESUME	10
8	SEZNAM POUŽITÝCH PŘÍLOH.....	12

1 TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY

Jako téma své bakalářské práce jsem zvolila Everyday (design). Toto téma je zaměřené na řešení a zkoumání designu všedních věcí používaných v běžném životě. K výběru tématu mě vedly předchozí zkušenosti s úkoly v ateliéru, myšlenka z čeho se v této době nejčastěji stravují malé děti, jestli to na ně má nějaký vliv. V mé práci jsem chtěla navázat na semestrální úkol z druhého ročníku, který byl na téma “porcelánová sada pro děti” ve spolupráci s ateliérem ilustrace. Na toto zadání jsem navrhla dvě nádoby, a to pohárek a misku jednoduchého tvaru doplněným nožičkami místo klasického podědní, aby celek tvořil hravý dojem. Jednoduchým tvarem jsem chtěla vytvořit prostor pro ilustrátory.¹ Ze začátku jsem neměla jasno, jak přesně navážu a jak budu pokračovat. I když nožičky působily roztomile a z celé sady tvořily takové mile působící objekty, chtěla jsem je trochu zredukovat. Nožičky jsem k nádobám lepila, ale to při výrobě většího množství kusů nebyla vhodná technika.

2 CÍL PRÁCE

Cílem mé práce bylo vytvořit porcelánovou sadu pro děti, která bude funkční a zároveň esteticky příjemná, jak pro děti, tak jejich rodiče. Upozornit na to, že malé děti můžou jíst z porcelánového nádobí, když je to naučíme, a sadu si pak mohou předávat po generace.

---

¹ Příloha č. 1 – dětská sada z druhého ročníku

3 PROCES TVORBY

3.1 REŠERŠE

Začala jsem rešerší v prostředích typických pro děti předškolního věku a stravování. Toto bádání mě dovedlo do míst mateřských školek. Moje hlavní otázka byla, z čeho se děti v mateřských školách stravují. Nakonec jsem navštívila tři školky založené na odlišných filozofiích -waldorfská školka, školka Paventia a klasická státní mateřská škola.²

Vcelku jsem došla k tomu, že pro děti tohoto věku nejsou vhodné nádoby ze skla, převážně měly plastové a porcelánové nádoby. V jedné školce měli pravidlo vlastního hrnku z domova, zde převládaly smaltované hrnky, které dle jedné z učitelek nejsou vhodné z důvodu odštěpování smaltované vrstvy.

Mojí inspirací je malá firma In August Company, kterou vedou Karolína Stryková a Teodorik Menšl. Ve své produkci se zaměřují na užitkové zboží. „Jejich produkty mají výraznou hravou estetiku. „Naše první věci vznikly z denní potřeby u nás doma. Tudíž i materiály, se kterými pracujeme, běžně používáme: len, keramiku a dřevo, vysvětluje Karolína a Teodorik ji doplňuje: „Inspirovali jsme se u starých objektů a hrnečků. Nesnažíme se být trendy, spíš se vracíme k tradicím, jen to zkusíme po svém.“ Přáli by si vyrábět věci, na nichž nebude znát doba vzniku: „Usilujeme o to, aby se naše výrobky v rodinách dědily. Rodiče žijí ve spotřební době a budou mít jen málo předmětů, které nám po sobě zanechají. Všechno trochu zkonzumnělo. Rádi bychom obnovili tradici důležitých věcí.“ (Škoulová, 2020)

---

² Příloha č. 2 – mateřské školy

3.2 PRŮBĚH PRÁCE

V druhé fázi mé práce, poté, co jsem se pohybovala v prostředí mateřských školek, jsem se zaměřila na myšlenku nádobí do takového prostředí. Chtěla jsem vytvořit sadu nádobí okolo 30 kusů, kde by hlavní část tvořila ilustrace na dně talíře, a celý set by pro děti tvořil hru a motivaci během stolování ve školce. Nevěděla jsem, jak tento nápad zpracovat, a proto jsem začala tím, čemu jsem se věnovala v předchozích letech mého studia, a to tvar a celkový vzhled nádobí. Díky této cestě jsem měla celkem jasno, co budu dělat a jak to bude vypadat.

Navrhla jsem sadu o 3 kusech, a to pohárek, misku a talíř, které velikostí odpovídají potřebám dítěte. Vnější strany nádob jsem doplnila jemným reliéfem lesů - jehličnatých a listnatých. Návazně na dětskou sadu z druhého ročníku jsem ji doplnila drobnými nožičkami tvořenými rovnou do formy jako podední. Díky těmto dvěma aspektům jsem zvolila techniku zatáčení do forem. Celý proces výroby od sádrového modelu až po přežahnutý střepek probíhal v prostorách České porcelánky v Dubí. Zde jsem měla možnost získat nové zkušenosti a zažít provoz sériové výroby.

Po návratu do ateliéru v Plzni jsem začala hledat vhodné barvy glazur. Vzniklo přibližně 200 zkoušek barev. Do glazury jsem v určitých procentech přimíchávala keramické barvítka, která jsem mezi sebou i různě kombinovala³.

---

³ Příloha č. 3 – proces tvorby

3.3 BARVA

Ze začátku jsem měla jasno o tom, jaké barvy použiji - pastelově modrou a růžovou. Teď zpětně jsem ráda, že jsem u této volby nezůstala a věnovala jsem se větší škále zkoušek, ze které jsem mohla následně vybírat. Po přečtení různých teorií o vnímání barev a barvách vhodných pro malé děti jsem se snažila vybrat podle toho. Nakonec mi to přišlo zbytečné a řídila jsem se podle líbivosti a mého estetického cítění.⁴

Zvolila jsem místo dvou barev čtyři, a to - meruňkovou (růžovou do oranžova), světle modrou (ne pastelově, ale spíše do barvy kobaltu), světle zelenou a modro-zelenou. Barvy jsou v sadě nakombinované a tím působí veseleji. Každý si najde to svoje.

„Ať už má vaše dítě jakoukoliv povahu, všeobecně je za nejvhodnější barevnou kombinaci považována zeleno-modrá. Zelená podporuje růst, tvořivost a aktivitu, zatímco modrá je uklidňující. Pro holčičky pak může být vhodnou barvou růžová, která uklidňuje a vzbuzuje pocit něhy a jemnosti.” (Ďumbalová, 2014)

---

⁴ Příloha č. – zkoušky glazur – finální barvy

3.4 SÍTOTISK

Po fázi výroby v materiálů a vybrání finálních barev jsem se začala věnovat dokončení ilustrací. Původně jsem zamýšlela k mé práci přizvat zkušeného ilustrátora avšak po vytvoření tvaru a reliéfu jsem se rozhodla zkusit si to sama aby se ilustrace přiblížili mému znázornění lesa. Chtěla jsem už jen malými detaily přiblížit atmosféru lesa a to rostlinami a zvířaty, které se v něm pohybují. V průběhu celé práce bylo asi toto pro mě největší výzvou. Jsem ráda, že jsem si to zkusila a zjistila jak časově je to náročné. Vytvoření ilustrací byl takový proces, během kterého jsem postupně hledala výsledný vzhled v podstatě každý den se ilustrace měnili a já stále nebyla spokojená.

Jako konečná ilustrace pro sítotisk vzniklo pár druhů zvířat, hmyzu, rostlin a hub. Ilustrace jsem nejprve kreslila v ruce a následně upravovala v počítači. Sítotisk je vytvořen do podoby takzvaných “házenek”, které se dají různě rozmisťovat po nádobách. Podkladová barva sítotisku je lehce transparentní bílá aby ilustrace jemně oddělila od barevné glazury. Obrys zvířat a rostlin je tenkou černou linkou a celé je to doplněné malými detaily červenou a žlutou barvou.⁵

---

⁵ Příloha č. – vývoj a zkoušky sítotisků

4 POPIS DÍLA

Mé dílo je založené na myšlence, že plast děti úctě nenaučí. Tak jako se děti učí úctě k lidem a přírodě, tak by měly mít úctu i k věcem, které využívají k životu. „Mnohé z toho, co se naučíme, je naučeno „nepřímo“ příkladem, pozorování druhých a také sledováním následků jejich chování.“ (Vacek, 2011) Vytvořením porcelánové sady jsem chtěla zpříjemnit dětem čas jídla a podpořit rodiče při učení dětí správnému stolování. Myslím si, že je důležité „vypěstovat v dětech správné návyky, jak držet příbor, sklenici, jak sedět u stolu, to jsou hodnoty, které je budou provázet celý život. Stejnou příležitost ovlivnit budoucí život dětí mají i prarodiče a učitelky z mateřských školek.“ (Špaček, 2017)

Dále při tvorbě sady jsem se soustředila na fakt, že děti nemají „čas“ na to jíst. Jsou ve fázi, kdy poznávají svět, a sedět u stolu a soustředit se na jídlo, a ještě ho celé sníst, je zdržuje. Rodiče většinou vyhrožují a používají různé průpovídky typu: když to nesníš nebudeš mít dost síly, kdo to sní první, bude král, neodejdeš od stolu, dokud to nesníš, atd... Tato motivace mi moc nevyhovuje a při vzpomínce na dětství si vybavím obrázek na dně talíře, který se objevil po snědení jídla. Proto mi přišlo vhodné misku a talíř doplnit ilustracemi. Při jídle se postupně objevují další možnosti zkoumání a vždy je to taková odměna nakonec.

Ráda bych se zde ještě odkázala na článek Jany Potužníkové ve, kterém jsem si vytáhla pár odstavců, které mi pomohou zde přiblížit, co jsem tím celým chtěla sdělit. Našla jsem si v tom smysl a spojitost s mojí prací.

„ Ze strachu o děti jsme vytvořili disciplínu plnou předpisů, doporučení, preventivních opatření. Přestali jsme věřit tomu, že stačí děti určité věci naučit.“

„ Zapomněli jsme, že jsme taky byli malí, lezli jsme po stromech, padali z kol, sáhli si na horký hrnek a... kupodivu žijeme. Riziko vždycky bylo, je a bude součástí života. Navíc velmi důležitou.“

„Do chování dětí pak mnohdy doslova projektujeme své obavy. Říkáme jim: Pozor na tu louži, spadneš tam! A divíme se, že pak děti jdou, zakopnou a opravdu do té louže spadnou.“

„ Ještě horší asi je, že nás k tomuto chování často vede obyčejná obava, že se dítě umaže, že si roztrhne kalhoty... Kalhoty jsou důležitější než fakt, že dítě zjistí, jaké je to spadnout do louže, což je pro něj kupodivu opravdu důležitá zkušenost o příčině a následku.“

„ .. i pád je zkrátka zkušenost a dítě je na ni připraveno víc než my, rodiče, kteří se pádům a jiným karambolům_snažíme zabránit, co to jde.“

„ Pravdou je, že se i my, rodiče, stáváme méně zručnými, méně „sebeobslužnými“ a více bezbrannými, zranitelnými a slabými. Stejným se stává i dítě, jestliže v domnělém zájmu bezpečí eliminujeme z jeho života některé věci místo toho, abychom jej naučili, co s nimi.

„ Nevidí, co a jak mají dělat, protože my jim neukazujeme dospělý svět. Zakazujeme jim ho. A místo toho se naprosto uměle vkrádáme do jejich dětského světa, vymýšlíme jim bezpečné činnosti, myslíme za ně...“ (Potužníková, 2017)

5 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Knižní a periodická literatura

1. HERAINOVÁ, M. *Sušení a výpal*. 1. vyd. Praha: Silikátový svaz, 2003. ISBN 80-903113-7-7.
2. KOLESÁR, Z. *Kapitoly z dějin designu*. 1. vyd. Přel. K. Málková, Praha: Vysoká škola uměleckoprůmyslová, 2004. ISBN 80-86863-03-4.
3. RILEY, N. *Dějiny užitého umění: vývoj užitého umění a stylistických prvků od renesance do postmoderní doby*. 1. vyd. Praha: Slovart, 2004. ISBN 80-720-9549-8
4. GOETHE, J. W., *Smyslově – morální účinek barev*, 2004, *Fabula*, ISBN 80-86600-13-0

Internetové zdroje

1. www.receptyprimanapadu.cz.
2. www.maminka.cz.
3. www.forbes.cz

Citace

1. Ďumblová, P., 2014, <https://www.receptyprimanapadu.cz/interier/barvy-pokojicku-a-jejich-vliv-na-psychiku-ditete/>
2. Potužíková, P., 2017, <https://www.maminka.cz/clanek/deti-potrebuji-delat-nebezpecne-veci-nevychovavejte-z-nich-straspytliky#part=1>
3. Soukolová, 2020, <https://www.forbes.cz/in-august-company-vyrabeji-kuchynske-potreby-ktere-se-v-rodine-budou-dedit/>
4. Špaček, Ladislav, 2017, *Dědečku vyprávěj*, str. 7, Praha, Mladá fronta, ISBN 978-80-7435-108-2
5. Vacek, Pavel, 2011, *Psychologie morálky a vývoje charakteru žáků*, str. 197, Hradec Králové, Gaudeamus, ISBN 970-80-7435-108-2

6 RESUME

Jako téma bakalářské práce jsem si vybrala vypracování sady porcelánu pro malé děti. V dnešní době je populární dětem ulehčovat ve všech aspektech jejich života, k čemuž patří i jezení z nerozbitného nádobí, například plastového, které přežije pád ze stolu a ulehčí stravování jak dětem, tak rodičům. Bohužel ale neučí děti správnému zacházení s věcmi, což je návyk, který stojí za to pěstovat už od útlého věku. Proto jsem se rozhodla udělat sadu z ušlechtilého materiálu, jakým je porcelán. Porcelánová dětská sada zpříjemní jídlo svým hravým vzhledem a vybízí ke klidnému, pravidelnému stravování u stolu. Celá sada se inspiroje prostředím českého lesa, skládá se z hlubokého talíře, misky a pohárku velikostně přizpůsobeným potřebám dítěte. Z vnějších stran sady jsou jemné reliéfy stromů, které podporují hmatový vjem. Reliéfy jsou podpořeny prokreslující glazurou ve čtyřech různých barvách. Sady pro menší děti jsou doplněny o sítotisky zvířat a rostlin typických pro český les.

As the topic for my final work I chose to create a porcelain set for small children. In today's world it is more and more popular to make children's life easier in all aspects of their life, even in eating - children eat from indestructible dishes, often plastic, which survive a fall from the table and makes eating easier both for children and their parents. Sadly, it does not teach them to handle things correctly, which is a habit that is good to cultivate even in young children. This is why I chose to make a set from a noble material, porcelain. The porcelain children set turns eating into a pleasant festivity and encourages calm, regular meals at the table. The whole set is inspired by the beautiful Czech forest, and consists of a deep plate, bowl and cup, all sized to accommodate a small child. There are delicate reliefs of trees on the outer sides of the dishes, which encourage children to touch them. The reliefs are accompanied by a highlighting glaze in four different colours. Screen prints of animals and plants typical for Czech forests are added to sets designed for smaller children.

7 SEZNAM POUŽITÝCH PŘÍLOH

Příloha č. 1 – dětská sada z druhého ročníku	13
Příloha č. 2 – prostředí mateřských škol.....	14
Příloha č. 3 – proces práce	15
Příloha č. 4 – Zkoušky glazur – finální barvy	21
Příloha č. 5 – vývoj a zkoušky sítotisků	24
Příloha č. 6 – VÝSLEDNÁ PRÁCE	30

Příloha č. 1 – DĚTSKÁ SADA Z DRUHÉHO ROČNÍKU

6

7

---

⁶ Lucie Šťastná (ilustrace), Viktorie Nácalová (design) Foto Alex Dym
⁷ Dětská sada – foto vlastní

Příloha č. 2 – PROSTŘEDÍ MATEŘSKÝCH ŠKOL

8

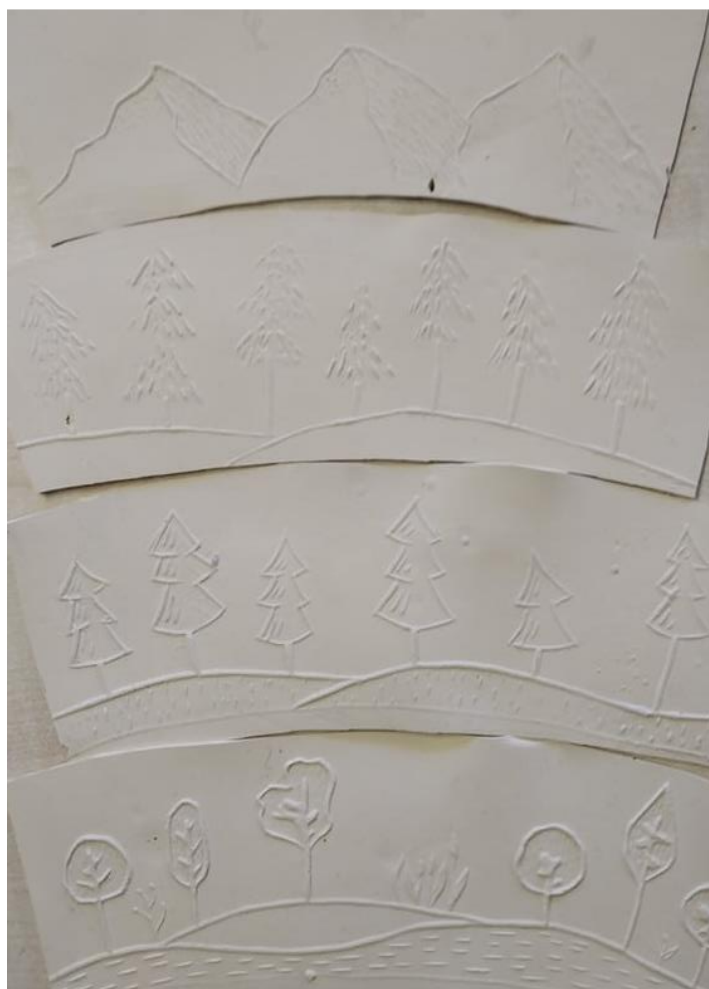

9

⁸ Státní mateřská škola – foto vlatní

⁹ Waldorská mateřská škola – foto vlastní

Příloha č. 3 – PROCES PRÁCE

10

11

---

¹⁰ Vývoj reliéfu – foto vlastní

¹¹ Vývoj reliéfu a první ze zkoušky tvarů – foto vlastní

12

13

12 Model misky – s reliéfem jehličnatých stromů – foto vlastní

13 Půlná forma na zátáčení, miska, s reliéfem a nožičkami - foto vlastní

14

15

---

14 Forma na misku – foto vlatní
15 Forma na hrnek – foto vlastní

16

¹⁶ Formy a stroj na zátáčení – foto vlastní

17

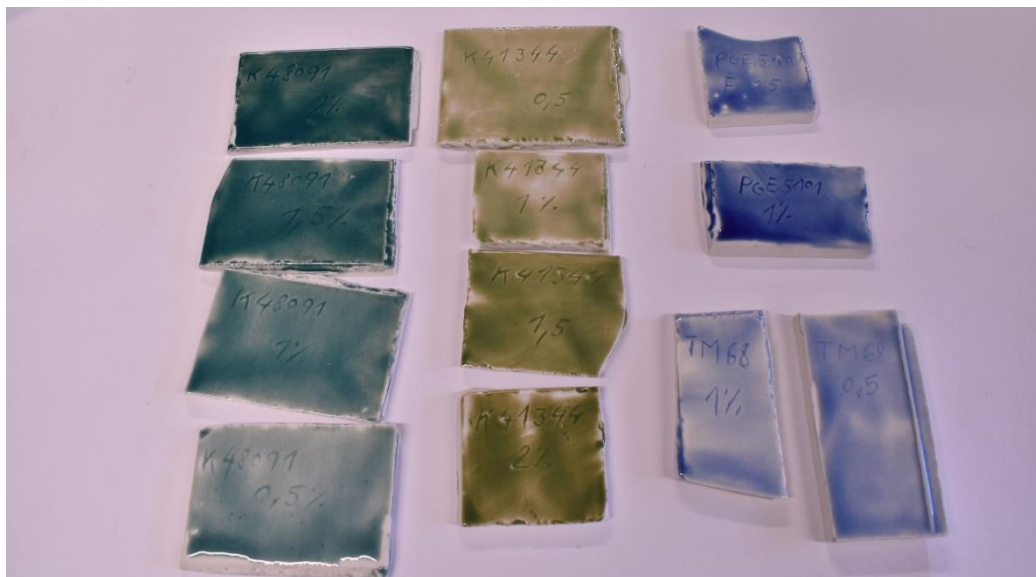
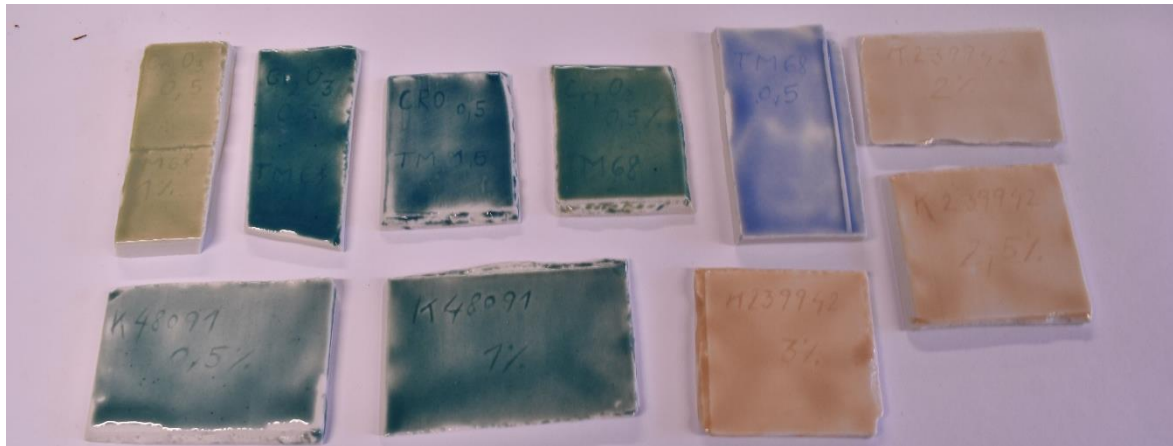

18

18 Sušení a retušování výrobků – foto vlastní

Příloha č. 4 – ZKOUŠKY GLAZUR – FINÁLNÍ BARVY

¹⁹ ukázka ze zkoušek glazur – foto vlastní

20

---

²⁰ Zkouška glazur na větší ploše – foto vlastní

21

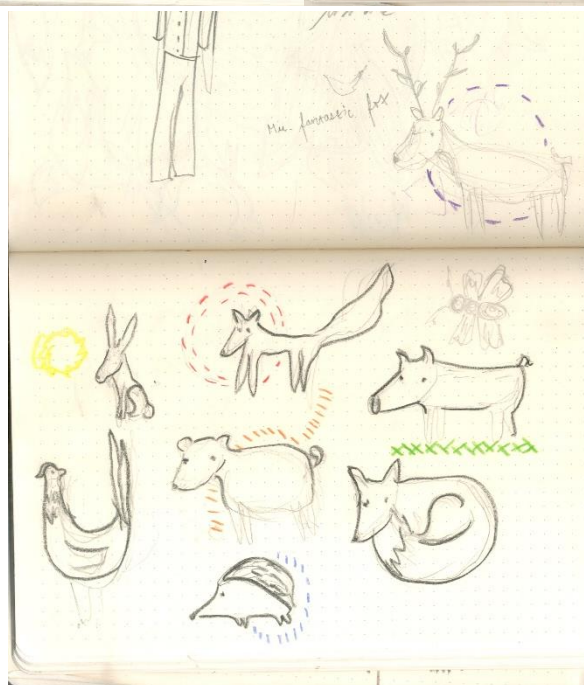
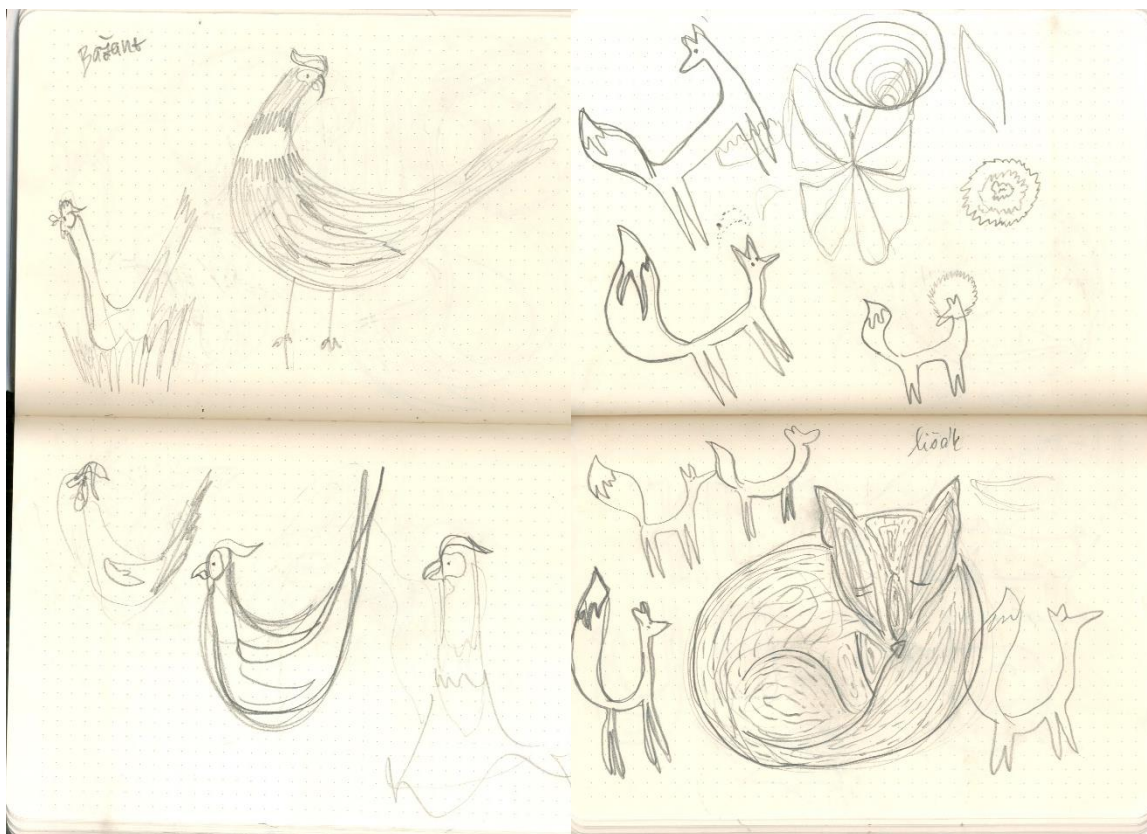

22

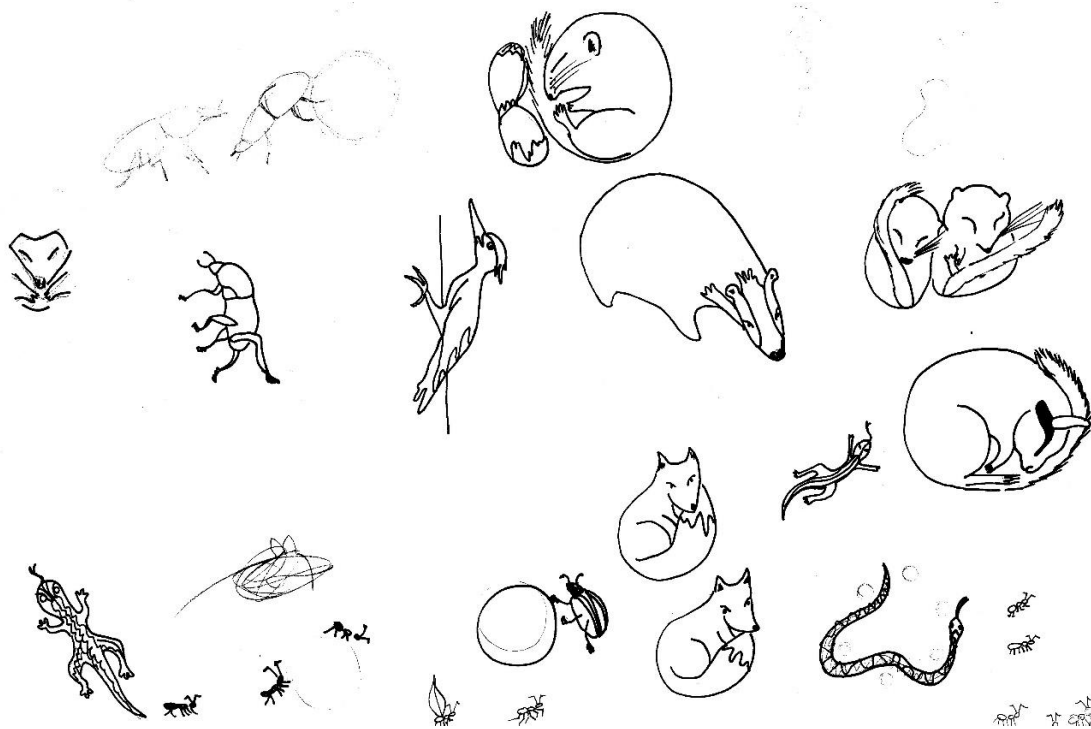
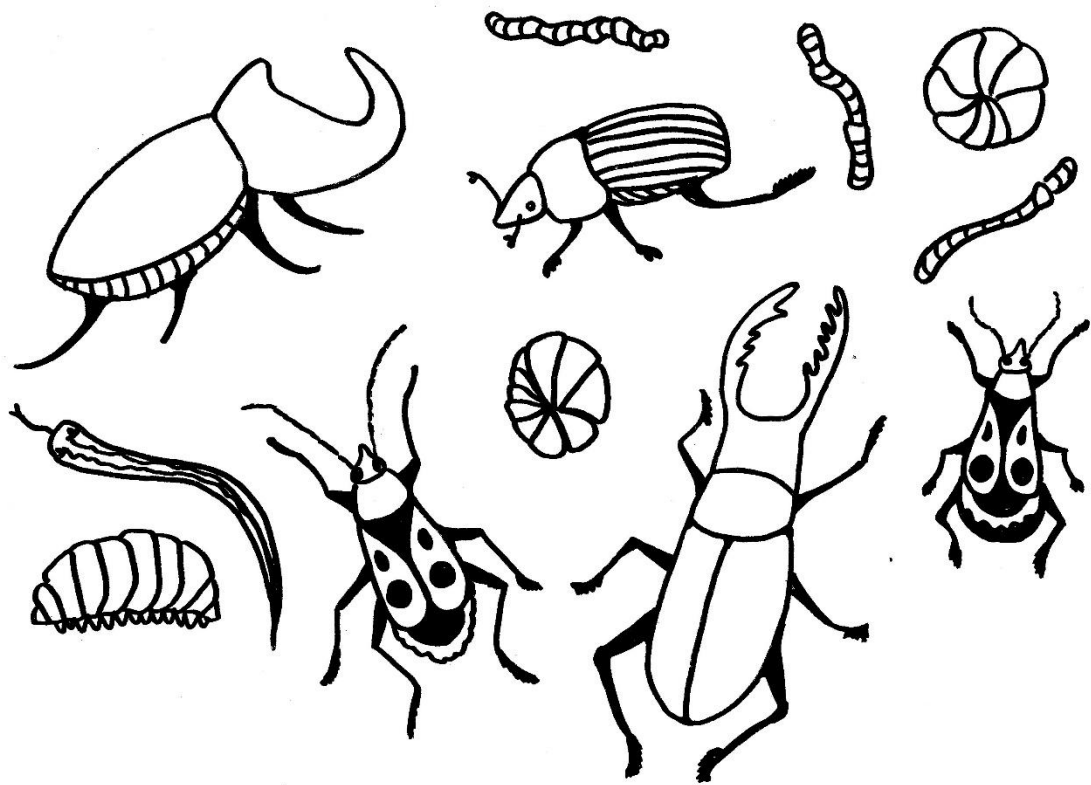
²¹ Paleta ze, které jsem mohla vybírat – foto vlastní
²² Finální barvy – foto vlastní

Příloha č. 5 – VÝVOJ A ZKOUŠKY SÍTOTISKU

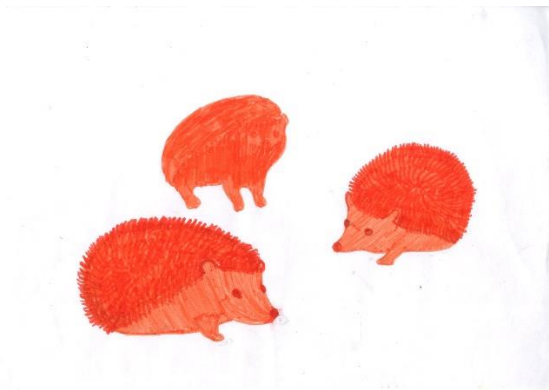
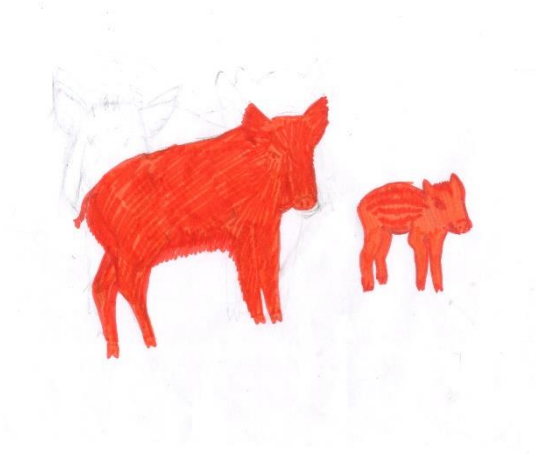
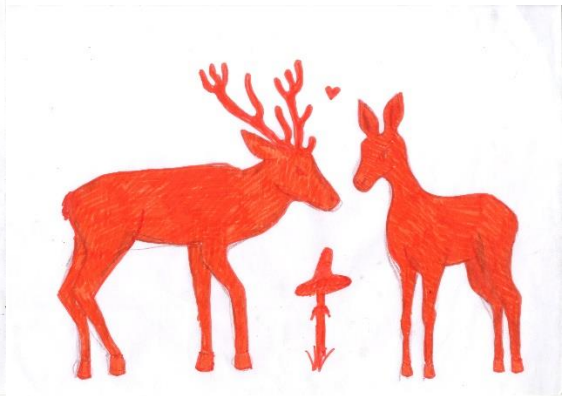
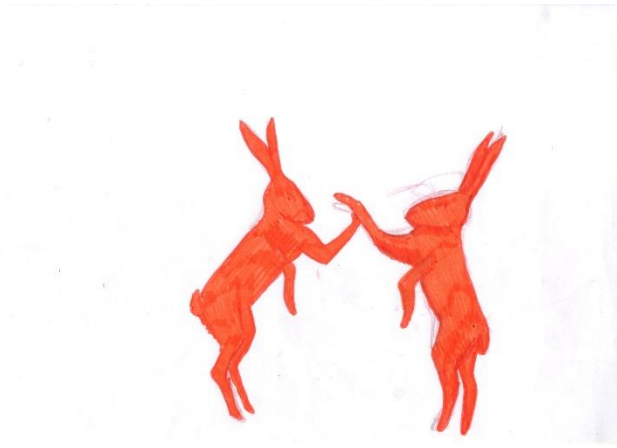
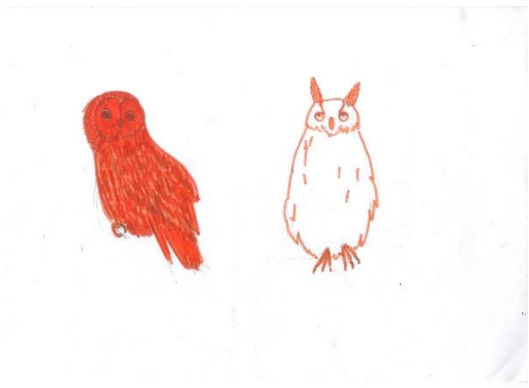

23

25

26

27

28

27 Vývoj ilustrací - oskenováno

28 Zkoušky sítotisku na barevné glazuře – foto vlastní

29

Příloha č. 6 – VÝSLEDNÁ PRÁCE foto Jana Talířová

